

ראשי תיבות וקיצורים, ספרים שהוזכרו בספרינו

ו	ז	ח	ט	י	א	ב		
<p>וא"א = ואי אפשר וה"ה = והוא הדין זו"ל = זה לשונו וכ"ד = וכן דעת וכד/וכדו' = וכדומה וכו' = וכוליה וכ"כ = וכן כתב/כתבו וכיוצא"ב = וכיוצא בזה וכ"צ = וכן נראה וכ"פ = וכן פסק/פסקו ומש"כ = ומה שכתב/ומה שכתבו ונ"ל = ונראה לי וע"ע = ועייני עוד וצ"ע = וצריך עיון</p>	<p>ז"ב = זה בורר, ז' ברכות זה"ז = זמן הזה ז"י = ז' ימים זכ"י = זכרון יצחק ז"ל = זו לשונו/זכרונו לברכה ז"נ = [ספירת] ז' נקיים ז"פ = ז' פעמים זצ"ל = זכר צדיק לברכה</p>	<p>ח"א = חלק א' ח"ב = חלק ב' חז"מ = חזון המועד חז"כ = חזון וכלה חז"ל = חזון לארץ חז"מ = חזון משפט חז"ק = חופה וקידושין חזו"א = חזון איש חזו"ע = חזון עובדיה חז"ל = חכמינו זיכרונו לברכה חי' = חידושי חיד"א = חיים יוסף דוד אזולאי חכ"א/חכמ"א = חכמת אדם חכ"צ = חכם צבי ח"מ = חלקת מחוקק, חתום מטה ח"ק = חברה קדישא חש"ו = חרש שוטה וקטן חת"ס = חתם סופר</p>	<p>טה"ב = טהרת הבית טוש"ע = טור ושולחן ערוך ט"ז = טורי זהב ט"ס = טעות סופר</p>	<p>י"א = יש אומרים יא"צ = יארצייט יבי"א = יביע אומר יב"ש = יוסף בן שמעון יור"ד = יורה דעה יור"ט = יום טוב י"ל = יש לומר ילקו"י = ילקוט יוסף יע"ל קג"ם = [ימים שבהם הל' כאבין] יאוש, עד זומם, לחי, קידושין, גילוי דעת, מומר, (ע"ע רש"י סנהדרין א/ז) יקנה"ז = יין קידוש נר הבדלה זמן יש"ש = יש של שלמה</p>	<p>בפה"ג = בורא פרי הגפן ב"ק = בבא קמא ב"ר = בן רבי ברהמ"ז = ברכת המזון ברכ"י = ברכי יוסף [לחיד"א] ב"ש = בית שמאי, בית שמואל</p>	<p>ג גב"ש = גבעת שאול (ש"ה) גז"ש = גזרה שווה ג"י = גירסת ג"כ = גם כן גמ' = גמרא גמ"ח = גמילות חסדים ג"פ = ג' פעמים גר"א = גאון רבי אליהו [מבולגא] גר"צ = גאון רבי בן ציון [אבא שאול] גר"ח = גאון רבי חיים [מבולגאין] גאון רבי חיים [נאה] גאון רבי חיים [קנייבסקין] גר"י = גאון רבי יצחק גרי"ש = גאון רבי יוסף שלום [אלישיב] גר"מ = גאון רבי מאיר [מאזוז] גאון רבי מרדכי [אליהו] גאון רבי משה [פניר] גר"ע = גאון רבי עובדיה [יוסף] גר"ש = גאון רבי שלום [משאש], גאון רבי שלמה [משה עמאר], גאון רבי שמואל [הלוי ואזנר] גאון רבי שריה [דבליצקי] גרש"ז = גאון רבי שלמה זלמן [אויבערבאך] גשה"ח = גשר החיים [לרב טוקצניסקין]</p>	<p>א א' = אחד, אל"ף א"א = אי אפשר אא"כ = אלא אם כן אבהע"ז/אה"ע/אע"ז = אבן העזר אג"מ = [ש"ה] אגרות משה [פיינשטיין] אעל"ד = איבד עצמו לדעת או"ז = אור זרוע אור"ח = אורח חיים אוצה"פ = אוצר הפוסקים אח"כ = אחר כך א"י = ארץ ישראל איסור"ב = איסורי ביאה א"כ = אם כן אכמ"ל = אין כאן מקום להאריך א"ל = אמר/אמרה לה/לו אמ"ה = אלו קינוי מלך העולם א"נ = אי נמי אנצ"ל = אנציקלופדיה [תלמודית] אע"ג = אף על גב אע"פ = אף על פי אעפ"כ = אף על פי כן אפ"ה = אפילו הכי אפי' = אפילו א"צ = אין צריך/צריכים אצ"ל = אין צריך לומר אק"ב = אשר קידשנו במצוותיו א"ר = אמר רב/רבי ארה"ב = ארצות הברית א"ת = אם תאמר את"ל = אם תמצא לומר</p>	<p>בא"ח = בן איש חי באה"ג = באור הגולה באה"ט = באר היטב בא"י = ברוך אתה ה' ב"ד = בית דין בד"ה = בדיבור המתחיל בד"כ = בדרך כלל בדה"ש = בדי השלחן בד"צ = בית דין צדק ב"ה = בעזרת ה', ברוך ה', בית הלל בה"ג = בעל הלכות גדולות בה"ט = באר היטב בוה"ז = בזמן הזה ב"ח = בית חדש, ברכת חתנים בח"מ = בחושן משפט/בחלקת מחוקק ב"י = בית יוסף ב"ד = בית דין ביה"ד = בית הדין ביהכנס"ס = בית הכנסת ביה"ל = ביאור הלכה ביהמ"ד = בית המדרש ביה"ק = בית הקברות ביה"ש = בין השמשות בכ"ז = בכל זאת ב"ל = בלשון בלא"ה = בלאו הכי בלע"ז = בלשון עם זר ב"מ = בבא מציעא בס"ד = בסיעתא דשמיא בסה"כ = בסך הכל בע"ח = בעל/בעלי חיים בע"ה = בעזרת ה' בע"כ = בעל כרחו/כרחיה בע"פ = בעל פה בפ"ע = בפני עצמו</p>

ראשי תיבות וקיצורים, ספרים שהוזכרו בספרינו

<p>עפ"ז = על פי זה ע"ק = עדי קידושין/עסקי קידושיה ערוה"ש = ערוך השלחן ע"ש = ערב שבת/עיין שם/על שם</p>	<p>מ"מ = מכל מקום/מוראי מקומות מעל"ע = מעת לעת מע"י ניסים = מעעשה ניסים מצ"ב = מצורפת/מצורפות בזה מקצה"כ = מקצת היום ככולו משא"כ = מה שאין כן מש"ה = משום הכי מש"כ = מה שכתב/שכתבו/שכתבנו משנ"ב/משנ"ר = משנה ברורה משנ"ץ = ר' שמשון משאנץ (מבעלי התוס' אחי הריצ"ב א) מתעמ"ל = מתנה על מנת להחזיר</p>	<p>כ כ"א = כל אחד כד' = כדברי/כדעת כה"ג = כהאי גוונא כה"ח = כף החיים כו"ע = כולי עלמא כז"ב/כ"ב = כיוצא בזה כ"ב = כן כתב כ"ג = כן נראה כנה"ג = כנסת הגדולה כנ"ל = כנזכר לעיל כמ"ש/כמש"כ = כמו שכתב/שכתבו כ"פ = כן פסק כ"ש = כל שכן כת"י = כתב יד</p>
<p>פ פ"א = פעם אחת פ"ח = פנים חדשות פי' = פירוש פמ"א = פנים מאירות פמ"ג = פרי מגדים פס' = פסוק פס"ד = פסק דין פ"ק = פרק קמא פקו"נ = פיקוח נפש פר"ז = פריה ורביה פר"ח = פרי חדש פרש"י = פירוש רש"י פת"ש = פתחי תשובה</p>	<p>נ נ"ב = [רבינו יוחנן] נתיב ב' נוב"י = נודע ביהודה נו"כ = נושאי כלים נח' = נחלקו נ"ל = נראה לי נלע"ד = נראה לעיני דעתי נמוק"י = נימוקי יוסף נציי"ב = נפתלי צבי יהודה ברלין נפק"מ = נפקא מינה נקה"כ = נקודות הכסף [לש"י] נ"ר [נר"ן] = נטריה רחמנא [ופרקיה] נשג"ז = נדה, שפחה, גויה, זונה</p>	<p>ל להד"מ = לא היו דברים מעולם לח"ם = לחם משה/לבן, חדש, מגוהץ לכו"ע = לכולי עלמא למ"ד = למאן דאמר לע"ג = לעילוי נשמת לענ"ד = לעיני דעתי לפי"ל/לפי"ז = לפי זה לפמש"כ = לפי מה שכתב</p>
<p>צ צי"א = ציץ אליעזר (ש"ח) ציד"ה = צידוק הדין צה"כ = צאת הכוכבים צ"ל = צריך לומר צל"ח = ציון לנפש חיה צ"ע = צריך עיון צע"ג = צריך עיון גדול</p>	<p>ס סב"ל = ספק ברכות להקל ס"ד = סלקא דעתך/דעתין סה"כ = סך הכל סה"ת = ספר התרומה סי' = סימן/סימנים ס"ל = סבירא ליה/להו סמ"ג = ספר מצוות גדול סמ"ע = ספר מאירת עינים סמ"ק = ספר מצוות קטן סנה/סנהד' = סנהדרין ס"ס = ספק ספיקא סס"ק = סוף סעיף קטן סע' = סעיף/סעיפים ס"ק = סעיף קטן ס"ת = ספר תורה</p>	<p>מ מאעל"ד = מאבד עצמו לדעת מבע"י = מבעוד יום מב"ט = משה בן יוסף טראני [אבי המהרי"ט] מג"א = מגן אברהם מ"ד = מאן דאמר מהד' = מהדורת מהדו"ק = מהדורא קמא מהדו"ת = מהדורא תניינא מהרא"י = מורנו הרב רבי איסרלן ישראל מהר"ח אבולעפיה = מורנו הרב רבי חיים אבולעפיה מהר"י אבוהב = מורנו הרב רבי יצחק אבוהב מהר"י/מהריב"ל = מורנו הרב רבי יוסף בן לב מהר"י בן שושאן = מורנו הרב רבי יהודה בן שושאן מהר"י וייל = מורנו הרב רבי יעקב וייל מהרי"ט/מהרימ"ט = מורנו הרב רבי יוסף טראני מהרי"ט צהלון = מורנו הרב רבי יוסף טוב צהלון מהר"ל = מורנו הרב רבי יעקב מולין מהר"ק = מורנו הרב רבי יוסף קולון מהריק"ש = מורנו הרב רבי יעקב קשטרו מהר"ל = מורנו הרב רבי יהודה ליווא [ב"ר בצלאק] מהר"ל צונש = מורנו הרב רבי ליב צונש מהר"ם/מהר"ם = מורנו הרב רבי מאיר [מרוטנבורג] מהר"ם כ"ץ = מורנו הרב רבי מאיר כהן צדק מהר"ם מינץ = מורנו הרב רבי משה [הלין] מינץ מהר"ם מלובלין = מורנו הרב רבי מאיר מלובלין מהר"ם פדואה = מורנו הרב רבי מאיר קצנלנבוגן מהר"ם שיק = מורנו הרב רבי משה שיק מהרש"א = מורנו הרב רבי שמואל אידלס מהרש"ם = מורנו הרב רבי שמואל די מדינה מהרש"ך = מורנו הרב רבי שלמה כהן [שאלוניקי] מוכ"ז = מוציא כתב זה מו"צ = מורה צדק מוצ"ש [מוצ"ש/ק] = מוצאי שבת [קודש] מו"ק = מועד קטן מח' = מחלוקת מחוי' [ב"י] = מחודש מחצה"ש = מחצית השקל מ"ט = מאי טעמא מ"כ = מצאתי כתוב</p>
<p>ק קאו"פ = [עז/דיין] קרוב או פסול ק"ו = קל וחומר קונ' = קונטרס קידו' = קידושין קיי"ל = קיים לי, קיימא לן קיימ"ל = קיימא לן קיצוש"ע = קיצור שלחן ערוך קמ"ל = קא משמע לן קצוה"ח = קצות החושן</p>	<p>ע ע"א = עמוד א' ע"ב = עמוד ב' ע"ג = על גבי ע"ד = על דעת ע"ה = עם הארץ עו"ד = עורך דין עוה"ז = עולם הזה ע"ז = עבודה זרה, על זה עט"ז = עטרת זהב ע"י = על ידי עיה"ק = עיר הקודש ע"ז = על ידי זה עיו"ט = ערב יום טוב עיו"ש = עיין שם ע"כ = עד כאן/על כן/על כרחק עכ"ד = עד כאן דבריו עכו"ם = עובד/עובדי כוכבים ומזלות עכ"ל = עד כאן לשונו עכ"פ = על כל פנים ע"ל = עיין לעיל/לקמן עמ' = עמוד ע"מ = על מה/מנת ע"ע = עיין עוד ע"פ/עפ"י = על פי</p>	<p>ר, ש, ת בעמ' הבא</p>

ספרים שהוזכרו בספר זה [רשימה חלקית]

ספרי אחרוני זמננו

אוצר הפוסקים, מכון אוצר הפוסקים, ירושלים, תש"ן, על השו"ע אבהע"ז

אמת ליעקב (ח"ק, מהד"ב), רבי יעקב פרץ, ירושלים, תשס"ז

אנציקלופדיה תלמודית - ביאור תמציתי לנושאים תלמודיים והלכתיים, אמ"ת, ירושלים, תש"ז-תשפ"א

בית חתנים, אפיקי מים (ח"ק), רבי משה פנירי, ירושלים, תשס"ו, תשע"א

ברכת השם, תפילה למשה (שו"ת), רבי משה לוי, ישיבת "כסא רחמים", בני ברק, תש"ס, תשס"ד

הליכות שלמה, רבי שלמה זלמן אויערבאך, הלכות וחידושים, ירושלים, תשס"ז

הנשואין כהלכתם (מהד"ג), רבי בנימין אדלר, ירושלים, תשע"ו

חזון איש, רבי אברהם ישעיהו קרליץ (גלב"ע תשי"ד), ליקט הרב שמואל גרינמן, בני ברק, תשס"ו

טהרת הבית, הראש"צ רבי עובדיה יוסף, מכון מאור ישראל, ירושלים

ילקוט יוסף (ח"ק), הראש"צ רבי יצחק יוסף, ירושלים, תשס"ה

ימי טוהר (הל' נדה), רבי ינון יונה, תכלת מרדכי, ירושלים, תשנ"ח

כתובה כהלכתה, רבי שמואל אליעזר שטרן, בני ברק, תשנ"ו

מועדים וזמנים, רבי משה שטרנבוך, [ראב"ד בד"צ העדה החרדית], ירושלים

מעשה נסים, הערות על שו"ע אבהע"ז, מהד' "ראש פינה"

משנה הלכות [הל' כתובות], רבי יעקב הלוי שפיצר, תשמ"ו

משפט הכתובה (ח' חלקים, מהד"ב), רבי אליהו חיים בר שלום, ירושלים, תשע"א

נטעי גבריאל, רבי גבריאל צינגער [מבורקלין, ניו-יורק], ירושלים, תשס"ט

קובץ העזר (ח"ק), רבי י' קורקוס, ורבי נ' סלמני, ירושלים, תשס"ט

שו"ת אגרות משה, רבי משה פיינשטיין, ניו-יורק, תשמ"א

שו"ת ברכת יהודה, רבי יהודה ברכה, ירושלים, תשס"ה-תשע"ז

שו"ת דברי בניהו, רבי בניהו דיין, ירושלים, תשנ"ה-תשפ"א

שו"ת היכל שלמה (ח"ק), רבי עדאל [ב"ר שמואל] קדר, ירושלים, תשע"ו

שו"ת וישב הים, רבי יעקב משה הלל, אהבת שלום, ירושלים, תשנ"ד

שו"ת חזון עובדיה, שו"ת יביע אומר, שו"ת יחיה דעת, הראש"צ רבי עובדיה יוסף, מכון מאור ישראל, ירושלים

שו"ת מאמר מרדכי, הראש"צ רבי מרדכי אליהו, דרכי הוראה לרבנים, ירושלים, תשע"ה

שו"ת מלאכת שלמה, קונטרס מלאכת שלמה (ח"ק), הראש"צ רבי שלמה משה עמאר, ירושלים (הקנו' בהוצ' המועצה דתית ירושלים, תשע"ט)

שו"ת ציץ אליעזר, רבי אליעזר יהודה וולדינברג, ירושלים, תשמ"ה

שו"ת שבט הלוי, רבי שמואל הלוי ואזנר, בני ברק, תשס"ב

שו"ת שמש ומגן, רבי שלום משאש, רבה של ירושלים

שובע שמחות [דיני שבע ברכות], רבי שריה דבליצקי, בני ברק

שובע שמחות, הראש"צ רבי יצחק יוסף, ישי' אור ודרך, ירושלים, תשמ"ח

תורת הקידושין, רבי מאיר פנחסי, ירושלים, תשע"ט

אבני מילואים, רבי אריה לייב הכהן, על שו"ע אהע"ז

אורים ותומים, רבי יונתן אייבשיץ, על חו"מ

באר היטב, רבי יהודה אשכנזי, על השו"ע

ביאור הגר"א, רבי אליהו מוילנא, על השו"ע

בית מאיר, רבי מאיר פוזנר [אב"ד שאטלאנד], על השו"ע

בית שמואל, רבי שמואל ב"ר אורי שרגא פייבוש, על שו"ע אהע"ז

בן איש חי, שו"ת רב פעלים, רבי יוסף חיים

ברכי יוסף, רבי חיים יוסף דוד אזולאי, [החיד"א], על השו"ע

גט מקושר, רבי אריה לייב צינץ, על אהע"ז הלכות גיטין

דגול מרובה, רבי יחזקאל לנדא, על השו"ע

הג' אשר"י [על הרא"ש], רבי ישראל איסרל [מקראי]]

המקנה, רבי פנחס הלוי הורוביץ, על קידושין ואהע"ז

חכמת אדם, רבי אברהם דאנציג [מו"צ דווילנא], על הל' שבשו"ע יו"ד

חלקת מחוקק, רבי משה לימא, על השו"ע אהע"ז

ט"ו, טורי זהב, רבי דוד ב"ר שמואל הלוי, על השו"ע

טור, רבינו יעקב בן הרא"ש, הוצאת "מכון ירושלים", תשנ"ג

טיב קידושין, רבי אריה לייב צינץ, על אהע"ז הלכות קידושין

כנסת הגדולה, רבי חיים בנבנשת [גבה של אזמיר], ביאור לטור והב"י

כף החיים, רבי יעקב סופר, על השו"ע או"ח ויו"ד

לבוש [עטרת זהב, עיי שושן], רבי מרדכי יפה [תלמיד הרמ"א], על השו"ע

משנה ברורה, רבי ישראל מאיר הכהן מראדין, על השו"ע או"ח

נהר מצרים, רבי רפאל אהרן בן שמעון [ראב"ד במצרים ואגפיה, דפוס ראשון בתרס"ח], הוצאת מכון טוב מצרים, ירושלים, תשס"ז

נחלת שבעה, רבי שמואל הלוי סג"ל [תלמיד הטי"ז], אוצר הפוסקים, ירושלים, תשס"ו, דיני שטרות

סמ"ע, ס' מאירת עינים, רבי יהושע פלק כ"ץ [תלמיד הרש"ל והרמ"א], על שו"ע חו"מ

ערוך השלחן, רבי יחיאל מיכל [ב"ר אהרן הלוי] עפשטיין, מהדורת "עוז והדר", תשע"ה, על סדר השו"ע

פני יהושע, ר' יעקב יהושע פאלק, [גלב"ע בתקט"ז, גרמניה], על התלמוד

קובץ שיעורים, רבי אלחנן וסרמן [תלמיד ה"חפץ חיים"], על התלמוד

קיצור שלחן ערוך, רבי שלמה גאנצפריד, עם הע' הראש"צ רבי מרדכי אליהו, דרכי הוראה לרבנים, תש"ע

רמב"ם (משנה תורה, י"ד החזקה), רבי משה בן מימון

רעק"א, רבי עקיבא איגר, שו"ת והגהות על שו"ע

ש"ך, שפתי כהן, רבי שבתי הכהן, על שו"ע

שדי חמד, רבי חיים חזקיהו מדיני, כללים ודינים

שו"ת דרכי נועם, רבי מרדכי הלוי, [אב"ד בקהיר]

שו"ת חתם סופר, רבי משה סופר

שו"ת כנסת יחזקאל, רבי יחזקאל קצנלנבויגן, אלטונא, תצ"ב

שו"ת מהר"י בן לב, רבי יוסף בן לב

שו"ת מהר"ם אלשקר, רבי משה אלשקר

שו"ת מהר"ם מרוטנבורג, רבי מאיר בן ברוך [רבו של הרא"ש]

שו"ת מהרי"ט צהלון, רבי יום טוב צהלון

שו"ת נודע ביהודה, רבי יחזקאל לנדא

שו"ת שב יעקב, רבי יעקב כ"ץ, פרנקפורט, תק"ב

שלחן ערוך, רבי יוסף קארו, באבהע"ז - מהד' מכון "ראש פינה", תשס"ז, ובחו"מ - מהד' מכון "מורשה להנחיל", תשס"ט

שער המלך [על הרמב"ם], רבי יצחק נוניס בילמונט' (שאלוניקי, תקל"א)

☞ **רשימה נוספת של 260 ספרים - מחבריהם ותקופתם שהוזכרו בספרינו, ראה ב"עיקרי השולחן" הל' נדה עמ' 538.**